

Boscós més resilients

Sylvonatur uneix tres associacions forestals per millorar la gestió i les tècniques d'aclarida en vista del repte del canvi climàtic

La vall de Lord i el parc del Montnegre i el Corredor comparteixen experiències amb els socis francesos de l'Arieja

El santuari del Corredor és al vessant sud del parc del Montnegre i és un dels espais oberts del massís i un dels llocs més concorreguts, sobretot els caps de setmana QUIM PUIG.

El massís del Montnegre i el Corredor té una superfície forestal de 32.300 hectàrees, amb zones arbrades, pastures i matolls. Unes 28.500 hectàrees són una massa arbrada compacta i amb molt pocs espais oberts. I aquesta gran extensió forestal contínua és un problema pel que fa als incendis i la gestió forestal. Les diferències són molt marcades quant al territori i la vegetació. Al costat que mira al Montseny, hi ha un terreny molt abrupte i amb finques d'entre 25 i 50 hectàrees amb una tradició més forestal, on predomina l'alzina i el suro. Al vessant de marina, la tradició era agrícola, i es van replantar les vinyes amb pi pinyer en petites propietats de poc més d'una hectàrea i molt disgregades. En

aquests boscós periurbans, dins i fora dels límits del parc natural que ocupa unes 15.000 hectàrees, els propietaris estan preocupats per la compatibilitat d'usos públics i la pressió urbanística de l'entorn. "No és fàcil encaixar les prioritats d'uns i altres, i a tocar dels municipis més poblats pateixen per la responsabilitat si algú es fa mal dins la finca", reconeix Lídia Guitart, gerent de l'Associació de Propietaris del Parc del Montnegre i el Corredor. El canvi climàtic i l'impacte de la sequera s'han convertit en el principal maldecap i el gran repte per garantir al màxim l'aigua dels aqüífers i tenir uns boscós més resilients.

L'entitat representa uns 220 propietaris, amb una superfície de 9.000 hectàrees, i ha participat en el projecte europeu Sylvonatur per intercanviar experiències i coneixements de gestió amb dues entitats forestals més. La iniciativa, liderada pels propietaris forestals de la vall de Lord, neix de la preocupació per la problemàtica de l'aigua al territori i en col·laboració amb els pastors. El tercer soci implicat en el projecte de cooperació transfronterera és en territori francès, Sylvestre GDF. Són propietaris forestals de l'Arieja, una regió on no tenen problemes de falta d'aigua, però els interessa "avançar-se" a l'impacte de l'entorn amb el canvi climàtic.

L'experiència ha permès als tècnics i enginyers visitar una de les parcel·les que hi ha a l'Arieja per conèixer la tècnica del "marteloscopi", en què se senyalen els arbres per fer una tallada selectiva tenint en compte les capçades i el tipus de vegetació. Els enginyers es fixen en les densitats i els diàmetres, explica Guitart. En el cas del Maresme, fer una aclarida selectiva és molt costós, perquè hi ha molt de sotabosc per entrar-hi a treballar. "Al Montnegre tenim poca aigua i ens interessa mantenir la humitat. Hi ha molt d'arbust, com l'arboç i el bruc, que es fan arbres, i s'ha de mirar que no quedi el sòl al descobert i que hi entri llum", explica Guitart. Un dels reptes de futur per a l'associació és imitar els socis francesos i, amb el suport del Centre de la Propietat Forestal, fer sessions de divulgació en una parcel·la per explicar com cal fer les tallades i reflexionar al voltant de la recollida de la fusta. Una quinzena de persones entre gestors forestals, propietaris, administració i altres usuaris del parc van participar en la cloenda del projecte amb un exercici pràctic de tallada al Montnegre.

Els boscós tenen un paper clau en el cicle de l'aigua, generen carboni i en depèn la regulació dels cabals.

Adaptar-los al canvi climàtic és clau perquè el seu creixement està limitat si cada cop plou menys. Al Maresme, la sequera va debilitar les pinedes i la plaga del tomicus va obligar a actuar d'urgència per l'elevat risc d'incendis amb els arbres morts. "Fins al 2018 vam treure fusta morta i vam preparar els boscos no afectats, que perillaven perquè mai s'hi havien fet aclarides", explica Guitart. Fins al 2022, els propietaris van disposar d'ajuts públics per reduir la densitat de les pinedes. Sequeres, incendis i plagues són afectacions relacionades amb el canvi climàtic. "Preferim mantenir totes les espècies que tenim", explica Guitart, que destaca que cada espècie té una estratègia diferent per adaptar-s'hi. "Abans es treia pi per deixar-hi l'alzina, però el pi pinyer té una escorça gruixuda per als incendis", diu Guitart, que hi afegeix que no es plantegen incorporar-ne de noves per fer la "transició" de cara al canvi climàtic.

Valor afegit al boscL'any 1992, arran de l'alarma per la prevenció d'incendis i la restauració del bosc, es va crear l'Associació de Propietaris del Montnegre i el Corredor. L'entitat privada, sense ànim de lucre, va ampliar convenis amb els 22 ajuntaments que formen part del massís, des de Tordera fins a Mataró i, a l'interior, des de Fogars de la Selva fins a Llinars del Vallès. Les subvencions de la Diputació de Barcelona i la Generalitat garantien les estassades selectives, l'arranjament de camins, però abastaven poc territori. És aleshores que es plantegen fer el pas i donar valor a la producció forestal, com indica la gerent de l'entitat. A Sant Feliu de Buixalleu van llogar una finca on emmagatzemen la fusta que extreuen del bosc i en fan biomassa. Hi traslladen els camions amb les brancades i els arbres, però també carreguen fusta de més qualitat, que comercialitzen per a empreses de fusteria i ebenisteria.

Les tres entitats del projecte Sylvonatur confien a seguir col·laborant en vista d'un entorn "canviant i incert" per als boscos, on el recurs de l'aigua cada cop serà més escàs.

Publicat a:

-El Punt Avui. Nacional 09-01-2024, Pàgina 12

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/11-mediambient/2372738-boscos-mes-resilients.html>